

Organisation och Resultat

Lungtransplantationsprogrammet i Göteborg startades 1990, och samma år gjordes den första operationen i form av en hjärt-lung transplantation (Tx) på en ung kvinna med Eisenmengers syndrom. Sedan dess har det utförts hittills (2021) totalt över 850 operationer. 5-årsöverlevnaden ligger under andra halvan av 2000-talet på över 70 %, och 10-års överlevnaden på 60 % vilket är mycket bra internationellt sätt. I det internationella registret (www.ishlt.org) är den sammantagna femårsöverlevnaden 50 % och tioårsöverlevnaden 30 %. Dödsorsakerna innefattar blödning i samband med operation, primär organsvikt, infektion, malignitet och kronisk rejektion.

Internationellt så har det totala antalet lungtransplantationer passerat 60000 (2019). De första 10 åren gjordes både hjärt-lung och dubbellung Tx i lägre frekvens än enkellungstransplantation. På senare år så har hjärt-lung Tx blivit alltmer ovanligt i och med att rekonstruktiv hjärtkirurgi och bättre preoperativ vård gör att dessa patienter kan klara sig med dubbellungstransplantation istället. De sista 5 åren har antalet dubbellung Tx klart ökat i antal och utgör nu majoriteten av lungtransplantationer i likhet med den internationella utvecklingen.

De sista fem åren har medfört att vi accepterar fler marginella recipienter och donatorer, men fortfarande med bra långtidsresultat. Acceptans och lungtransplantation av patienter som vårdas i konstgjord lunga, sk. ECMO har gjorts framgångsrikt sedan 2006, och användning av marginella lungor efter rekonditionering ex-vivo med sk. EVLP pågår sedan 2011. Kontinuerlig forskning och utveckling sker för att optimera både patienter och organ maximalt för lungtransplantation.

Sedan 2016 sker en harmonisering av lungtransplantationsprogrammen i Göteborg och Lund där man eftersträvar en gemensam syn på immunosuppression och infektionsprofylax mm. Liknande samverkan sker också med övriga Tx-centra i Norden där man via en gemensam studie ScanCLAD åstadkommit ett gemensamt postoperativt uppföljningsprotokoll.